

Lastenkirurgia: Arvioitavat kokonaisuudet

Lapsen avoin tyräleikkaus (DOPS).....	2
Lapsen tähystysleikkaus (appendicectomy) (DOPS)	4
Lapsen yläraajan murtuman reponointi ja fiksaatio (DOPS).....	6
Neonaatalleikkaus (DOPS).....	8
Vastasyntyneen akuuttivatsa (Palaute-kaavake)	10

Lapsen avoin tyräleikkaus (DOPS)

Lyhyt kuvaus

Erikoistuva osaa: diagnosoida lapsen nivus/napatyran tyrän, antaa sairaudesta ja hoidosta informaation vanhemmille ja lapselle itselleen, tehdä leikkauksen.

Määritelmä ja rajoitukset

Erikoistuva osaa:

- diagnosoida lapsen nivus/napatyran, tarvittaessa reponoida kureutuneen tyrä ja arvioida hoidon kiireellisyyden
- määrätä tarvittavat mahdolliset preoperatiiviset tutkimukset
- informoida potilaan omaiset leikkauksen hyödyistä ja haitoista sekä jatkohoidosta
- tarvittavat leikkausvalmistelut
- leikkauksen vaiheet ja tekniset yksityiskohdat
- suunnitella jatkohoidon ja seurannan
- konsultoida tarvittaessa
- toimia vuorovaikutuksessa muun tiimin kanssa poliklinikalla, leikkaussalissa ja vuodeosastolla
- tehdä yhteistyötä muun henkilökunnan ja potilaan omaisten kanssa

Mahdolliset riskit ja komplikaatiot

Erikoistuvan tulee olla tietoinen ja osata hoitaa seuraavat komplikaatiot:

- verenvuoto nivus/napatyran leikkausalueelta tai haavasta
- leikkausalueen tai haavan tulehtuminen
- leikkaushaavan avautuminen
- tyrän uusiutuminen
- kivekseen kohdistuva vaurio
- muut harvinaiset komplikaatiot: suolivaurio, virtsarakon vaurio

Keskeiset CanMEDS-osaamisalueet

- Lääketieteellinen osaaminen
- Yhteistyötaidot
- Vuorovaikutustaidot

- Johtaminen

Suoritusta koskevat odotukset (tiedot, taidot ja asenteet)

Erikoistuva tekee leikkauksen itsenäisesti ja onnistuneesti. Hän osaa:

- ilmoittaa leikkausasennon
- ilmoittaa leikkauksessa tarvittavat langat ja välineet
- määrätä antibioottiprofylaksian
- suunnitella leikkausviillon sijainnin
- käsitellä kudoksia asianmukaisesti
- ohjata avustavaa kirurgia/hoitajaa
- hallitsee leikkausten vaiheet ja tekniset yksityiskohdat
- välttää riskinottoa ja konsultoi tarvittaessa
- ottaa tarvittaessa muut tiimin jäsenet mukaan potilaan hoitoon ja tilan arviointiin
- antaa jatko- ja seurantaohjeet henkilökunnalle, potilaalle ja vanhemmille
- tehdä tarvittavat potilasasiakirjamerkinnot tulotilanteesta, leikkauksesta ja seurannasta

Ohjaus- ja harjoittelumenetelmät

EPA:n leikkaus suoritetaan yhdessä erikoislääkärin kanssa niin monta kertaa, että erikoistuva uskoo itsenäisesti selviytyvänsä leikkauksesta.

Arviointimenetelmät

EPA:n polikliinien tutkiminen suoritetaan itsenäisesti ja käydään jälkikäteen läpi erikoislääkärin kanssa, arviointiin Mini-CEX -kaavake. Leikkaus suoritetaan itsenäisesti, mutta erikoislääkärin valvonnan alaisena, arviointiin DOPS -kaavake.

Koulutuksen vaihe, jossa yleensä saavutetaan

Ensimmäinen vuosi

Lapsen tähystysleikkaus (appendicectomy) (DOPS)

Lyhyt kuvaus

Erikoistuva osaa epäillä lapsen umpilisäkkeen tulehtumista, määrätä asiaankuuluvat tutkimukset ja poistaa umpilisäkkeen laparoskooppisesti sekä informoida lasta ja vanhempia sairauden ja hoidon suhteen.

Määritelmä ja rajoitukset

Erikoistuva osaa:

- epäillä lapsen umpilisäkkeen tulehtumista oireiden ja tutkimusten perusteella
- arvioida hoidon kiireellisyyden
- määrätä tarvittavat preoperatiiviset laboratorio- ja kuvantamistutkimukset
- informoida potilaan omaiset sairauden laadusta, leikkauksen hyödyistä ja haitoista sekä jatkohoidosta
- tarvittavat leikkausvalmistelut ja määrätä antibioottihoidon
- leikkauksen vaiheet ja tekniset yksityiskohdat instrumentteineen
- suunnitella jatkohoidon ja seurannan
- konsultoida tarvittaessa
- toimia vuorovaikutuksessa muun tiimin kanssa poliklinikalla, leikkaussalissa ja vuodeosastolla
- tehdä yhteistyötä muun henkilökunnan ja potilaan omaisten kanssa

Mahdolliset riskit ja komplikaatiot

Erikoistuvan tulee olla tietoinen ja osata tutkia ja hoitaa seuraavat komplikaatiot:

- verenvuoto haavasta
- haavan tulehtuminen tai avautuminen
- verenvuoto vatsaonteloon
- postoperatiivisen paiseen kehittyminen vatsaonteloon
- suolen perforoituminen (porttia laittaessa tai umpilisäkettä operoidessa)
- postoperatiivinen okklusion kehittyminen
- tyrä porttihaavaan
- muut harvinaiset komplikaatiot

Keskeiset CanMEDS-osaamisalueet

- Lääketieteellinen osaaminen
- Yhteistyötaidot

- Vuorovaikutustaidot
- Johtaminen

Suoritusta koskevat odotukset (tiedot, taidot ja asenteet)

Erikoistuva tekee leikkauksen itsenäisesti ja onnistuneesti. Hän lisäksi osaa:

- ilmoittaa leikkausasennon
- ilmoittaa leikkauksessa tarvittavat langat, portit ja tähystimen sekä appendixin sulku- ja poisto välineet
- määrätä antibioottiprofylaksian
- suunnitella leikkausviiltojen sijainnit
- käsitellä kudoksia asianmukaisesti
- ohjata avustavaa kirurgia/hoitajaa
- suorittaa leikkauksen itsenäisesti ja hallitsee leikkausten vaiheet ja tekniset yksityiskohdat
- välttää riskinottoa ja konsultoi tarvittaessa
- ottaa tarvittaessa muut tiimin jäsenet mukaan potilaan hoitoon ja tilan arviointiin
- antaa jatko- ja seurantaohjeet henkilökunnalle, potilaalle ja vanhemmille
- tehdä tarvittavat potilasasiakirjamerkinnät tulotilanteesta, leikkauksesta ja seurannasta

Ohjaus- ja harjoittelumenetelmät

EPA:n leikkaus suoritetaan yhdessä erikoislääkärin kanssa niin monta kertaa, että erikoistuva uskoo itsenäisesti selviytyvänsä leikkauksesta.

Arviointimenetelmät

EPA:n polikliinien tutkiminen suoritetaan itsenäisesti ja käydään jälkikäteen läpi erikoislääkärin kanssa tai erikoislääkärin valvonnan alaisena; arviointiin Mini-CEX -kaavake. Leikkaus suoritetaan itsenäisesti, mutta erikoislääkärin valvonnan alaisena, arviointiin DOPS -kaavake.

Koulutuksen vaihe, jossa yleensä saavutetaan

Ensimmäinen vuosi eriytyvässä koulutuksessa

Lapsen yläraajan murtuman reponointi ja fiksaatio (DOPS)

Lyhyt kuvaus

Erikoistuva osaa diagnosoida lapsen yläraajan murtuman, tutkia potilaan ja anestesiassa reponoida ja fiksoida murtuman K-piikein/TEN-nauloin ja kipsillä hyväksytyyn asentoon sekä informoida potilasta ja vanhempia ennusteen ja jatkohoidon suhteen.

Määritelmä ja rajoitukset

Erikoistuva osaa:

- tehdä diagnoosin yläraajan murtumasta
- määrätä tarvittavat lisäkuvaukset ja osaa tulkita ne
- arvioida hoidon kiireellisyyden
- tarvittavat leikkausvalmistelut ja määrätä tarvittaessa antibioottihoidon
- leikkauksen vaiheet ja tekniset yksityiskohdat instrumentteineen
- suunnitella jatkohoidon kipulääkityksineen ja liikuntarajoituksineen ja seurantakäynnit
- konsultoida tarvittaessa
- osaa tutkia potilaan postoperatiivisesti mahdollisten komplikaatioiden varalta
- informoida potilaan omaiset sairauden laadusta, leikkauksen hyödyistä ja haitoista sekä jatkohoidosta
- toimia vuorovaikutuksessa muun tiimin kanssa poliklinikalla, leikkaussalissa ja vuodeosastolla
- tehdä yhteistyötä muun henkilökunnan ja potilaan omaisten kanssa

Mahdolliset riskit ja komplikaatiot

Erikoistuvan tulee olla tietoinen ja osata tutkia ja hoitaa/hoidattaa spesialistilla seuraavat komplikaatiot:

- verenvuoto haavasta
- haavan tulehtuminen tai avautuminen
- tuntopuutos leikkauksen jälkeen
- K-piikin aiheuttama tulehdus
- muut harvinaiset komplikaatiot kuten kasvulukko, nivelen liikerajoitus

Keskeiset CanMEDS-osaamisalueet

Lääketieteellinen osaaminen

Yhteistyötaidot

Vuorovaikutustaidot
Johtaminen

Suoritusta koskevat odotukset (tiedot, taidot ja asenteet)

Erikoistuva tekee leikkauksen itsenäisesti ja onnistuneesti. Hän lisäksi osaa:

- ilmoittaa leikkausasennon
- ilmoittaa leikkauksessa tarvittavat langat ja fiksaatio välineet
- määrätä tarvittaessa antibioottiprofylaksian
- suunnitella leikkausviiltojen sijainnit
- käsitellä kudoksia asianmukaisesti
- ohjata avustavaa kirurgia/hoitajaa
- suorittaa leikkauksen itsenäisesti ja hallitsee leikkausten vaiheet ja tekniset yksityiskohdat
- välttää riskinottoa ja konsultoi tarvittaessa
- ottaa tarvittaessa muut tiimin jäsenet mukaan potilaan hoitoon ja tilan arviointiin
- antaa jatko- ja seurantaohjeet henkilökunnalle, potilaalle ja vanhemmille
- tehdä tarvittavat potilasasiakirjamerkinnot tulotilanteesta, leikkauksesta ja seurannasta

Ohjaus- ja harjoittelumenetelmät

EPA:n leikkaus suoritetaan yhdessä erikoislääkärin kanssa niin monta kertaa, että erikoistuva uskoo itsenäisesti selviytyvänsä leikkauksesta.

Arviointimenetelmät

EPA:n polikliinien tutkiminen suoritetaan itsenäisesti ja käydään jälkikäteen läpi erikoislääkärin kanssa, arviointiin Mini-CEX -kaavake. Leikkaus suoritetaan itsenäisesti, mutta erikoislääkärin valvonnan alaisena, arviointiin DOPS -kaavake.

Koulutuksen vaihe, jossa yleensä saavutetaan

Ensimmäinen ja toinen vuosi eriytyvässä koulutuksessa.

Neonaatalleikkaus (DOPS)

Lyhyt kuvaus

Erikoistuva osaa tutkia kliinisesti vastasyntyneen, jolla on akuutti vatsaongelma, määrätä tutkimuksia ja tulkita niitä (näistä oma EPA) sekä leikata potilaan.

Määritelmä ja rajoitukset

Erikoistuva osaa:

- tutkia ja diagnosoida vastasyntyneen akuutin vatsan (katso EPA ”Neonaatin akuutti vatsa”)
- arvioida leikkauksen kiireellisyyden
- informoida potilaan omaiset leikkauksen hyödyistä ja haitoista sekä jatkohoidosta
- tehdä tarvittavat leikkausvalmistelut
- leikkauksen vaiheet ja tekniset yksityiskohdat
- suunnitella jatkohoidon ja seurannan
- tunnistaa oman osaamisensa rajat ja konsultoida tarvittaessa
- toimia vuorovaikutuksessa muun potilaan hoitoon osallistuvan tiimin, hoito-osaston ja
- potilaan omaisten kanssa

Mahdolliset riskit ja komplikaatiot

Erikoistuvan tulee olla tietoinen ja osata tutkia seuraavat komplikaatiot:

- verenvuoto haavasta
- haavan tulehtuminen tai avautuminen
- verenvuoto vatsaonteloon
- postoperatiivisen paiseen kehittyminen vatsaonteloon
- suolen perforoituminen
- postoperatiivinen okklusion kehittyminen
- tyrä porttihaavaan
- muut harvinaiset komplikaatiot

Keskeiset CanMEDS-osaamisalueet

- Lääketieteellinen osaaminen
- Yhteistyötaidot
- Vuorovaikutustaidot

- Johtaminen

Suoritusta koskevat odotukset (tiedot, taidot ja asenteet)

Erikoistuva tekee leikkauksen onnistuneesti. Hän lisäksi osaa:

- ilmoittaa leikkausasennon
- ilmoittaa leikkauksessa tarvittavat langat ja välineet
- määrätä antibioottiprofylaksian
- suunnitella leikkausviillon sijainnit ja avata vatsa/thoraxontelon sopivalla varovaisuudella
- käsitellä kudoksia asianmukaisesti
- tutkia vatsa/thoraxontelon rakenteet ja maamerkit sekä löytää leikattavan kohteen
- hallitsee leikkausten vaiheet ja tekniset yksityiskohdat ja suorittaa leikkauksen loppuun
- ohjata avustavaa kirurgia/hoitajaa/anestesia-ääkäriä
- välttää riskinottoa ja konsultoi tarvittaessa
- ottaa tarvittaessa muut tiimin jäsenet mukaan potilaan hoitoon ja tilan arviointiin
- antaa jatko- ja seurantaohjeet henkilökunnalle, potilaalle ja vanhemmille
- tehdä tarvittavat potilasasiakirjamerkinnot tulotilanteesta, leikkauksesta ja seurannasta

Ohjaus- ja harjoittelumenetelmät

Erikoistuva osallistuu leikkauksiin avustavana kirurgina ja leikkausten vaiheet käydään läpi teoriassa ja ohjaajan kanssa.

Arviointimenetelmät

EPA:n leikkaus suoritetaan itsenäisesti, mutta erikoislääkärin suoran valvonnan alaisena ja koko prosessi käydään läpi jälkikäteen. Käytössä DOPS-kaavake.

Koulutuksen vaihe, jossa yleensä saavutetaan

Viimeinen vuosi eriytyvässä koulutuksessa.

Vastasyntyneen akuuttivatsa (Palaute-kaavake)

Lyhyt kuvaus

Erikoistuva osaa tutkia kliinisesti vastasyntyneen, jolla on akuutti vatsaongelma, määrätä tutkimuksia ja tulkita niitä sekä suunnitella jatkotoimenpiteet.

Määritelmä ja rajoitukset

Erikoistuva osaa:

- tunnistaa kiireellistä hoitoa vaativan vastasyntyneen/lapsen akuutin vatsan
- tutkia potilaan vatsan ja tehdä muun statuksen
- tehdä oikean arvioin diagnostisten jatkotutkimusten ja hoidon tarpeesta
- tulkita tutkimustuloksia ja tehdä tarvittavat valmistelut leikkausta ja osastohoitoa varten
- tunnistaa oman osaamisensa rajat ja konsultoida tarvittaessa
- toimia vuorovaikutuksessa muun potilaan hoitoon osallistuvan tiimin, hoito-osaston ja potilaan omaisten kanssa

Mahdolliset riskit ja komplikaatiot

Erikoistuvan tulee olla tietoinen, osata tutkia ja tietää miten hoidetaan seuraavat komplikaatiot:

- uhkaava suolen nekroosi
- suolen perforaatio
- suolen okklusio/ volvulus
- verenvuoto vatsaonteloon

Keskeiset CanMEDS-osaamisalueet

- Lääketieteellinen osaaminen
- Yhteistyötaidot
- Vuorovaikutustaidot
- Johtaminen

Suoritusta koskevat odotukset (tiedot, taidot ja asenteet)

Erikoistuvan tulee osata:

- tutkia potilaan vatsa ja tehdä yleisstatuksen ikä huomioiden
- pyytää tarvittavat ja perustellut laboratorio- ja kuvantamistutkimukset oikealla kiireellisyydellä
- priorisoida järkevästi jatkotutkimukset ja hoitotoimenpiteet
- tulkita tutkimustulokset

- muodostaa arvio diagnoosista ja kokonaisilanteesta ja konsultoida aina tarvittaessa
- arvioida potilaan tilan kehitystä
- huolehtia nesteytyksen (pediatrin kanssa), antibiootti- ja muun hoidon aloittamisesta ja leikkausvalmisteluista
- ottaa muut tiimin jäsenet mukaan potilaan hoitoon, tilan arviointiin ja päätöksentekoon
- antaa ohjeet potilaan tilan seuraamiseksi
- antaa ohjeet hoidosta sekä raportoida löydökset eteenpäin
- tehdä tarvittavat potilasasiakirjamerkinnot alkutilanteesta ja jatkohoidosta
- pitää potilaan vanhemmat ajan tasalla potilaan hoidon ja jatkosuunnitelmien osalta

Ohjaus- ja harjoittelumenetelmät

- toistuvat potilastilanteiden seurannat el:n kanssa

Arviointimenetelmät

EPA:n tutkiminen suoritetaan itsenäisesti ja käydään jälkikäteen läpi erikoislääkärin kanssa tai tutkiminen tehdään erikoislääkärin valvonnan alaisena, arviointiin Mini-CEX -kaavake.

Koulutuksen vaihe, jossa yleensä saavutetaan

- viimeinen erikoistumisvuosi